

» Program

Policy

Plan

Riktlinjer

Regler

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Beslutad av kommunfullmäktige
25 februari 2019, § 15/19. Dnr KS2019.0038

Innehåll

1	Bakgrund.....	3
2	Omfattning	3
3	Allmänhetens insyn.....	4
4	Mål och riktlinjer	4
5	Uppföljning och kontroll.....	4

Dokumenttyp: Program

Dokumentet gäller för: Samtliga sektorer, nämnder och helägda kommunala bolag

Diarienummer: KS2019.0038

Reviderad:

Giltighetstid: Till dess att nytt beslut tas

Tidpunkt för aktualitetsprövning: 1 gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: stadsjurist

1 Bakgrund

Kommunallagen uppställer krav på att kommunen skall kontrollera och följa upp verksamhet som genom avtal överlämnats till privat utförare samt att kommunen genom avtalet skall tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över. Jml. 5 kap. 3 § Kommunallagen (KL) skall kommunfullmäktige inför varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska även anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer samt övriga föreskrifter på området ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. I sammanhanget kan erinras om att enligt god sed för kommunal revision har kommunens revisor rätt granska verksamheten i samma utsträckning som kommunstyrelse eller nämnd.

Syftet med lagregeln är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare, öka allmänhetens insyn i privata utförarens verksamhet samt stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

I korthet torde regelverkets innebörd kunna sammanfattas som så att kommunen skall:

- Kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare.
- Genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn.
- Säkerställa att kommunala bolag ger allmänheten insyn i verksamhet som de överlämnar till privata utförare.
- I fullmäktige besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare.
- I fall när enskilda personer kan välja mellan olika utförare lämna information om dessa på ett sätt som är sakligt, relevant, jämförbart, lättförståeligt och lättillgängligt.

Som privat utförare avses enligt lagen en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. En privat utförare är en helt privat aktör utan kommunalt ägande och kan utgöras av t.ex. aktiebolag, ekonomiska och kooperativa föreningar, handelsbolag, kommanditbolag, enskilda firmor, stiftelser, idéburna organisationer etc. Ett hel- eller delägt kommunalt bolag eller en sådan stiftelse eller förening som avses i 10 kap. 6 § KL är sålunda inte att betrakta som privata utförare.

2 Omfattning

Programmet avser all den verksamhet som kommunen genom avtal/upphandling lämnar över till privata utförare oaktat verksamhetsområde såsom inom t.ex. vård- och omsorg, hälso- och sjukvård, fastighetsförvaltning, kommunikationer, gator och park, infrastruktur, kultur- och fritid etc.

De krav som fastställs i programmet gäller de avtal som ingås med privata utförare som ingås efter programmets antagande. För avtal som ingåtts före programmets antagande gäller vad som är stadgat i befintliga/gällande avtal. Programmets fastlagda krav avser påverka framtida förfrågningsunderlag och avtal med privata utförare. Av särskild vikt är att kraven i programmet beaktas i de fall då det rör sig verksamheter som riktar sig mot kommunmedborgarna.

Programmet avser dock inte fristående skolor eller fristående förskolor eftersom sådan verksamhet inte upphandlas utan regleras genom tillståndsgivning. Programmet tar inte heller sikte på sådana avtal/upphandlingar som sker utan att verksamhetsansvar överlämnats. Sådana situationer regleras istället i kommunens upphandlingspolicy.

3 Allmänhetens insyn

Det åvilar varje nämnd att i avtal/överenskommelse med privata utförare tillförsäkra sig sådan information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utgångspunkten vid bedömningen är att det ska avse information som är av värde för allmänheten såsom t.ex. information om verksamhetens kvalitet, avvikelser i verksamheten, miljö-, integrations- och jämställdhetsarbete, personalen och dess villkor etc. Kraven på insyn ska dock ej ställas högre än vad som är rimligt i det enskilda fallet och avser därför sådan information som kan lämnas utan omfattande merarbete. Kraven på insyn avser inte sådan information som utgör företagshemligheter enligt lag eller som av någon annan anledning inte kan lämnas utan att bryta mot lag eller författning.

Avtalen ska vidare säkra att den privata utföraren i den mån som krävs bistår kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten.

I de fall när enskilda kan välja mellan olika utförare av nämndens tjänster ska nämnden lämna saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig information om samtliga utförare till kommunmedborgarna.

4 Mål och riktlinjer

Det åvilar var nämnd att inom sitt verksamhetsområde svara för att utforma uppdrag till utförare, oaktat driftsform, så att verksamheten bedrivs i enlighet med de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller som kan komma att gälla samt i iakttagande av de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställt.

5 Uppföljning och kontroll

Uppföljning och kontroll av verksamhet sker av primärt två huvudskäl. Dels som en kontroll av att uppdraget utförs i enlighet med avtal och dels som ett led att utveckla och förbättra verksamheten. Uppföljningen ska särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risk för ekonomiska oegentligheter. Det åvilar varje nämnd att inom sitt

ansvarsområde vinnlägga sig om att utföraren biträder kommunen och tillhandahåller nödvändiga uppgifter för uppföljning och kontroll samt att detta regleras i de avtal/ uppdragsbeskrivningar som träffas med utföraren.

Avtal skall vidare utformas på sådant sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet kommunens krav. Kraven skall därvid vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Avtalet skall tydligt påvisa hur samverkan mellan beställare och utförare genomförs och hur eventuella brister i verksamheten ska hanteras.

Formerna för uppföljning kan bli aktuellt vid olika tidpunkter beroende på verksamhet. Inom viss verksamhet är uppföljning och tillsyn även reglerat i lag vilket styr vilken typ av uppföljning som är möjlig. Uppföljning kan även tänkas ske i form av t.ex. utförarmöten, verksamhetsbesök, oanmälda besök vid förekommen anledning etc.